

היוצם העירן הירשענזאָהן איינען ח"ם" צו פּערקונדען. הערן דר' הילדעסהיימער נון ער-כלאַרמע אין זיינעם בלאטצע, דאָ יידישע פּרעסע, דאָס ר' ליב הפּין דאָ ערפּאָהרענע מיטהאנדלונג זייטנס דער פּאָליצייאָ עהרליך פּערדיינע האבע, איהם ניכט אונזערעם פּאָליצייאָ ערפּאָהרענע גענען הערן דר' הירשענזאָהן אויפגעטרעטן. - דיעזע ערקלאַרונג דר' הילדעסהיימערס מאכט אבער אין ירושלים נאָר באַוועס בלוט. עס וואָרדע נון געגען דר' היל-דעסהיימער איינע העברעאישע פּלוגישט'ס פּער-אַפּעטמיליט, אין וועלכער דיעזעלבע אלס, הייב-לעך, לינגער אונט' פינד דער, תלמידו הכמ"ג געבראנדמארקט ווירד! - וויר זינד איבערצייגט, דאָס דר' הילדעסהיימער, דער אום דאָס היליגע לאַנד אונטערברייכט פּערדיינעסען דך ערוואַרבען. מ'רעכט דיעזער פּאָן זאָממליכען כוללים אונד פּלוג-הראָן מו"ה שמואל אַלמאָ אונטערצייכענעם פּלוג-שריפּט דאָס היליגע זאכע דענגאָך ניכט, אים שרייבט לאססען ווירד! וויר זינד פּערנער איבערצייגט, דאָס ביידע פּארטייען עס עהרליך מינען! דעסאלב האַלטען וויר דען איד מיט אונזערם אורסהילע זוריק. וואָ עס זינד דאָ איינע פּערדיינעסען דעס הי-ליגען לאַנדעס האַנדעלס, דאָ שוועכט אונס דער ביבעל-ווערן פּאָר: של געליך מעל רגליך, כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קרש היא! וויר וואָנען קין אורסהייל, זאָנערען רופען: שלום, שלום לכל יראי ה'!

דער פּרעסע-פּאָר (יום הכפורים), אין נומער 88 דעס יידישען פּאָליטיש-בלאטצעס פּאָן דר' ראַהמער אין מאַנדעבורג טהיילט ראַכנינער נאָלד שרייבט אונטער איינעם טרעפּליכען אויסזאָג אום איינע, זיך נפּוררשעה מיט, דער וויר פּאָלגט לויטעס: מינע הערן! עס שטעהט זאָ מאַנכער הייר אונד זאגט דאָס נאָצע, מחזור, וויר, אונד ווען "אם כפּו"ר פּאָר-ביא אום, אום ער דאָך ניכט ער עס ער ט. פּאָר-דא אין, "משל" אין ארצם נאב איינסט איינע קרא-קען אין רעזעסעס, דאָסאָן זאָלשע ער אום וואַסער אויפגעלאָזט 3. מאל סאָנלך איינען אַלס 6 על פּאָל איינגעהען, - נאָך 8 מאַנען קאָסעט דער זאָהן דעס קרא-קען אונד כריסטעס: דער פּאָסער אום געשטענען! - דאָס קאָן ניכט זיין, שריע דער ארצם, האט ער מין רע-צעסט ניכט גענאָסען? "דאָך, אבער עס וואָרדע איסער שליטע", ערווייטערט דער זאָהן זיינער. - דאָן האט ער עס ניכט נאָך פּאָרשירעס גענאָסען? "דאָך, וויר פּאָסען דאָס רעזעסען און וואַסער אונד ער נאָחט 3-מאל סאָנלך איינען אַלס 6 על פּאָל איינסט וואַסער? " - נון, וואָס זיא אונס נאכען. דאָס רע-צעסעס " - דאָס פּאָסער? וואָרעט איהר ניכט אין דער א פּאָסען ער קע? " - אפּאָהקען? זיא אונטער איינסט פּאָסען! " - יא, דאָן פּאָרליך איה עס קין וואָנערד! שפּאָך דער ארצם, דאָס א פּאָסער קאָנסעט דעס קראַקען ניכט העלפּען, דאָ וואָר נור איינע א נוי ווייניג איה פּערדיינען דא איהר אום, דער א פּאָסען ער קע האַלען זאָלשע! - זאָלכע פּאָסער-פּיניקער (פּוהר דער ראַכני-נער פּאָר) זינד נאָר פּעלע פּוהר-אונד! דאָס "מחזור" איינסט נור איינע רעזעסען: דאָס אפּאָהקען איה אום היס-סעל: דער אפּאָהקען איה דער הייליגע געלאַכט זיא ער! דער בעסער זאָל זיך דאָ ערוויינען איה דער א פּאָסען ער קע האַלען, דא אין דען, "מחזור" רעזעסען פּערשייבען איה ווער זאָ ערפּאָהרעט, דעס ווערען דאָ רעזעסען ערלעסען זיכט אונד ווערען זיכט אונד ערלעסען ערלעסען זיכט אונד אבער ניכט דאָס ערציינען זאָנערען בלאָס דאָס "מחזור" פּערשלינגען, דיעזען צושטאנד קאָן זיך ניכט פּערבעסערן, זאָנערען עקען ווירך דאָן רעזעסען, נור פּערשלינגען ער. - מער-קעט איה וואָל, ניכט דאָס "מחזור" לויט ווערען ווען סאָן דאָס געפּאָלעט וואָס דאָס "מחזור" שטעהט: דאָס הייסט: ווען סאָן זיינע זינדען אויפריכטיג בערייעט. זאָ קאָן יעדער נעווען זיין, דאָס דער, "יום הכפורים" איה איינע פּערזאָנענע אללע זינדען בינינגען ווירד! (דיעזע קורצע "דרישה" ענטהאלט מער וואָרהייט אלס עללע-לאַנגע פּערדיינען!)

דיעזעס אַנלאַסע זאָממליך אין געסט פּער-זאָממלע וואָרען, היעלשען איה מיט איהרען לאַב-שפּריכען ניכט צוריק. נאָך ערפּאָהרעט צייכענעט זיך דער קליינע שמוענעס דורך זיינע פּערטיקליט אים "עכנען", אין דער, געקאָרדעט, אונד אין דער אונטערשען שפּראַכע אים. - אַב ער איד שפּאָן שרייבען קאָן, ווירד ניכט בעריכטעט. וויר ווינשען, דאָס דער טאלענטפּאָללע זיינע אין אללעס זיינעם בערהיטען אַמער אַהנליך ווערע, נור אין איינעם ניכט: אים שאַנטיגען! דער מיניסטער-פּראָדוּקענט האט געמליך איינע שריפט, וועלכע אַלס איהר ער זעלבסט ניכט רעכט לעזען קאָן!

* (פּאָס 20. ביז 22. סעפטעמבער.) פּאָר צוויי הונדערט יאהרען איז אין דיעזער צייט דאָס מירקישע יאָך אונטער וועלכעס אונטער זיינעט געבראַכען, אונד דאָ בעלאַנערונג ווענעס אויפ-געהאָבען וואָרדען. דאָמאל היעלט עס אַמאָליג מיט דער מירקיאָ; דאָך דער פּאָליטישע קאָניג סאָ-ביעסען האט דיעזעס בינינגען מיט דער שאַפּע זיינעם זינערליכען שווערטיגע ענטזוויי געהיט. פּאָר אַכט יאהרען אַלס דער נייע צאָר אויף דען רוי-טישען מהראָן געלאַנגען, אונד ער האט פּערדיינען דאָ זיין פּאָסער פּוהר דען גרויזען קאָזער ווילהעלם הענעט, פּערליינגעטע, אונד מיט פּראַנקרייך אין בינינגען אַבזשוריעסען אים בגרייפּע וואָר, דא אַיילשע פּאָר ביסמאַרק פּאָן זיינעם קורפּלאַטצע נאָסען נאָך זייען, אונד דער מאַכטיגע בונד דייטש-לאַנדעס מיט אַסערערויב. אַנגאָרן קאָם צו שאַנטיג. נון וואָ זיך ווערער איינע אַנגאָרערונג רוסלאַנדס און פּראַנקרייך אַבשפּיעלשע, איז אונזער מיניסטער דעס אַיסערן, נאָך קאלאַקין און פּיערעריכס-ווע ביים פּרעסען ביסמאַרק צו בעזוך געוועזען. מאָן ווייט צוואַר ניכט, וואָס דאָס ביידע שטאַטסמאַננער בעשפּאַכען האַבען, וויר וואָלען אַבער האַפּען. דאָס דאָ היירגען סעפטעמבערמאָנע עכען איינע זאָ גליקליכען ערפּאָלג האַבען ווערען. וואָ פּאָר 200 אונד פּאָר אַכט יאהרען.

* (ערצהערצאָן אַלברעכט בע-שטאָהל ען.) אַיך ערצהערצאָן אַלברעכט נאָחט בעקאָנסליך אין דען מאַנאווערן אין זיבענע-בירגען אַנשהייל. דערזעלבע ווירד אַבער פּאָן דען זיבענע-בירגישען מאַנאווערן אַיך איינע, "אַנגאָנענעטע" עראַנערונג צו בעוואָהרען האַבען. דער ערצהער-צאָן זענערטע אַמליך פּאָר איינען מאַנען אין פּאָלשלאַנדיג אויסגרייכטעטעס רייט-פּעדר אין מיהל באַך, דאָ ער פּאָן דאָרט אום איינען איי-שפּעקיאָס-רייט אַנטרעסען וואָלשע. - דער פּעדרע-קעכט בעקאָס אַנטערזענען אַיך דער שטויבניגע לאַנדשטראַסע אונד באַן דעס-האַל דאָס ערלע פּעדר פּאָר איינער שאַנען און איינען ביים. וואָהרענד דער רייטקעכט אַבער אין דער שאַנע-שטובע זיין גלאַזען טראַנק, קאָס איין פּעדרע-רייט דעס ווענעס, דער זיך אָהנע ווייטע-רעס אויף דאָס קאָספּאָרע טהייער שוואַנג אונד פּאָר ערזעלבען דאָס אַפּאָרייטע. - דיעזער זיבעט בע-אַבאַכטעט דאָס פּרינציפּ דער, "גלייכהייט": ער שפּיעהלט געמליך פּעדרע אָהנע ריקויבט דאָרף, אַב דיעזעלבען איינעם איינשאַכען בירגער געהאָרען אָדער איינע ערצהערצאָנע.

* (בוך דאָפּעט אין קראַקיאָ.) דאָ בוראָפּעסטעס בעווערע דער קראַקווער קונסטאָים שטעללונג האַבען דאָרט איינען איבעראַויס סיפּאָ-טהישען עספּאַנג געפּונדען, אונד ווערען איבער-אַל אונד פּאָן אַללען קלאַסען דער בעפּאָלקערונג מיט דער גראַסען ערצהעליכייט ביז האַנדעלש-מאָ-גען דער אַלטען פּרינציפּאָליכען בעזעהינגען צווישען פּאָלען אונד אונטערן אַמטער ערהאַלטען בלייבען, דאָ ערסטערען אַבער זיך ניכט פּאָן דעס געזעצ דעס פּאַנסלאַויטס פּאַנגען לאַסען. * (פּראָצעס צאָלעוויסקי.) דער דעס-רויאַנס צאלעוויסקי, דער דאָ פּאַסט אום מערה אים 150 טויזענד גילדען בעשטאָהלע האַט אונד אים אַמערקאַ צוריקגעבראַכט וואָרדען אַזוי, שטעהט יעצט אין וויען פּאָר דען געשוואָרען. נון איז ער מיט איינער פּערטהידינגע הערפּאַרעטרעטען, דאָ גראַסען אויפּזעהן מאַכטע, אַבער דען שטאַטס-אַנוואַלטע ניכט צו פּערבליטשען פּערמאַכטע. ער בע-הרפּאַטעט געמליך דאָ דעפּוּראַצאָן אים אויפ-טראַגע איינער סלאַווישען פּערשוואָרונג בענאַנגען צו האַבען, דאָ איינען בינד זאָממליכער סלאַווישען

אירפּאַס הערשעללען וואָלשע, אונד בעזאָנערעם געגען דייטשלאַנד געריכטעט זיאָ. ער האַפּטע זאָ פּריאָ אויסצוגעהען, וויל נאָך דעם עספּערייכישען געזעצע דיערעייגע, דער איינען האַפּטערהאַמער דער בעהאַרדע אַנצייגט, שטראַפּלאָז אויסגעהט, דער שטאַטסאַנוואַלט זאָנעט יעדאָך, דאָס ער וואָל פּוהר דאָס פּערברעכען דעס האַפּטערהאַמער קיינע שטראַפּ-ע צו ערוואַרען האַבען; פּוהר דען דיעבשטאַהל אַבער מיטסע רע בעשטראַפּט ווערען, דער שטאַטס-אַנוואַלט ערקלאַרט איבריגען דאָ גאַנצע אויסרעדע פּוהר איינע ליינע, וואָ אַללעס וואָס צאלעוויסקי שפּרייט, צאלעוויסקי איז פּאָן דען געשוואָרען אַנצייגט מיט צו אַכט יאהרעניגע שווערען קערקער פּעראַוסייטל וואָרדען, דאָ מיטאַנעקלאַמע יאָ-האַנגט נאָטהאַנזאָן גינג פּריאָ אים.

* (דער קאָניג אין קלויזענבורג.) געסטערן 6 אַהר אַבערס אַזוי זיינע מאַיטעס אַ אונטער בעגייסטערטע ובעל-רושע זיינע פּאָלקעס אין קלויזענבורג איינגעצאָנען.

* (דער עסטרייכער ליכע סולטאן.) קירצליך בראַכען דאָס צייטונגען דאָס מעלדונג, דאָס דאָ ווערען וויטצ. בלאַטטער, וועלכע הייסט לאַכער-ליכע בילדער דעס סולטאַנס בירגער, אין פּוהרמאָס ווענע פּאָן דער שטאַטס-בעהאַרדע ערוכט וואָר-דען זייען, דאָ שפּאַט-בירגער איינע שפּיעללעך, דא דער סולטאַן זיך דאָריבער זעהר אַנערליך ציינע אונד פּעליליכט איינע ראַכע געגען עספּערייכישע אונטערזעהען אים אַנטעבאַרעטען אַרעסטע צו בעזאָרען זייען. - היינט ווירד ווערער געמערטעט, דאָס אין בעדייטערער ווענער, שפּיעל-קאַרמען-פּאַריקאָנט פּאָן זיינען געשאַפּט. פּריינדען אין קאָנסטאַנטינאָפּל, דען פּערטרויליכען ווינק-ער-האַלטען האַבען קינעפּל אללע פּערקישען בילדער-אונד "פּאַלערע" אויף דען בונטען שפּיעל-בילדער-טערן צו פּערמירען, דאָ מאָן בעאַזוכטיגע, דעס-נאַכט אַללען דערמיינען פּאַריקאָנטען דען איי-לאַס און טירקיאָ צו פּערוויינען. - פּעליליכט קאַסען דאָ נאָך דער דורך זיינע ווירדעללע האַלטונג אין זאָ אַללעניגע אַבאַנגע שטענדיגע "מירקע" אויף דען שילדערן אונזערער "טאַבאַק-טראַקען" אין געפּאַרד? עס איז יאָ סאָנלך, דאָס דער סולטאַן זיך אויך הערנדיך בעלידינג פּוהלש. איינעריין אַזוי דער סולטאַן צו בעניידען ווען ער אין דיעזער האַכערנישען צייט נאָך דען מוטה האַט, זיך אום דערמיינען. קינדעריינען צו קעסען!

* (אויפגעלאָזטע אַנטיסעמיטעס ער-זאַססלונג.) געסטען פּערוואַסעלשען זיך אין וויען דאָס אונטערן אַנטעסמיטען, אונד זאָלשען אויך צוויי אים שפּיעקע, איהר איינע דען שטאַנד איהרע פּאַסיאָ אים לאַנדע אונד אים אַבערהאַנדענענדיגע בערייט ערשטאַפּען, אויך דאָס טייטעליכע דעס ווענער געמיידע-דאַהעס לו-ע-נער האַטען איינע בערייט פּאַרצייטאָנען, בעפּאַר עס יע-דאָ צור אַנטעסמיטען קאַס, ערקלאַרעט דער אַנווענערע פּאַרצייטאָנען דאָס פּאַרצייטאָנען פּוהר אַויפגעלאָזט, איינע מיט לאַנגען נאָנען צאָנען דאָס טייטעליכע דיעזער הוסאַנען בירדעשאַפּט הייס.

* (אַטטענטאַט געגען דען ווא-טירקאן.) פּאַרנעסען נאָכטס וואָרדען אַכט פּע-טאַרדען (ווערען געשאַסען) געגען דען וואַטירקאן דער פּאַסעליכען רעווערען אין דאָס אַבערערט. דאָ טהאַטער וואָרדען ניכט ענטדעקט. דער פּעטערס-פּלאַטין וואָרדע אַבגעשפּערט.

* (קאַטאַסטראָפּע צו וואַסער אונד צו לאַנד.) אַם 18 אַבערס פּאַרד אין געוויאָרן וואָהרענד איינעם פּיערוואַנדעט, דאָס צו עהרען דעם שטאַטסאַרמטערס פּאָן קאַנאַדא און באַרד איינעם פּאַנצער-שיפּעס אַבגעבראַנגט וואָר-דע, איינע פּוהרמאַרדע עקספּלאָזאָן שטאַטט, איי-דעם 60 און באַרד דעם שיפּעס בעגליכע רא-קעטען צו פּאַלליי פּיער געגען, דרייסיג ערלישע וואָרדען הייבאַ פּערוואַנדעט, דאָרווער צעהן מאַטריאָלען געבנעטפּאַהרליך. - אים שטאַטע דובאַקע שטייען אין דער נאָהע דער הויפטשטאַרט יאָווא צוויי נישערציגע צוזאַמען, וואָבייא צעהן פּערוואַנען געפּאַרטעט וואָרדען. - אַנווייט שפּיינג-פּיעל, אים שטאַטע אַהיאָ עקספּלאָזירטע איינע קוואַטאַט דאַמיט, וועלכע קאַטאַסטראָפּע פּינף מענשען דאָ לעבען רויבטע. (פּאַרזעצונגען זיעה בילאָנע.)

י' ענגר דען גרום דער היינטיגער שווערעמער איבער-
 בראכט. פארגעסען איז נון אויס קאךי פאל-
 גענדעם מעלעגראסס אין לאמינישער שפאכע
 דער איינבלאנט: אייערן גרום האבען וויר מיט
 דער גראסען פרייע ענטפערענעמען אינד
 אידעם וויר אייער ביידע אלס אנזערע נאמע
 בנרויסן; בינגען וויר איהן דען געמינזאמען פינד
 אין Perat (ניגדער מיט איהם) אויס. דאס פאלט-
 נישע פעסט-קאמטע.

* (דער בריעף איינעם שילערס
 אז דען קאניג) דער שלער דער 2. נימאזאל-
 קאסע עמית באלט גה, זעה דעם וועגען
 וועכעל-פאלשונג פערהאפטען ביכהאלטערס
 דער מאגער שפארקאסע זממיר באלט גה
 האט אס 6. דיענס אינען ברעף דעם קאניג גע-
 שריבען, אין וועלכעם ער דען מאגארקען, דען ער
 "גאריגער אסער" נענט; ביטעט, איהן אין דער
 הוראיקא-אקאדעמיע אלס "קלינגע פאלדאסען" צו
 אויסערבינגען. דער קאבע ערצהאלט אין דעם
 שריבען דען אינליקליכען פעהלער מיט זינעם פא-
 סערט, ניכט אן, דאס ער נאך נון געשייטער הא-
 בן, פאן דענגען ער, דער אלטסטע 16 יאהרע אינד
 דאס יונסטע קינד צוויי מאנאטע אלט איז. דאס
 פערטאטע דער פאמיליע איז מיט בעשלאג
 בעלעגט אונד ווא האבען קוים דא נאשהיגען
 קאפ-פאלטער. דער קלינגע קאבע ווענדעט זיך
 דעס האלב אן דען קאניג ווייל ביידע אויפגאמע
 אן דא לודאיקא-אקאדעמיע דא פרייט פאן גיט-
 נימאזאל-קאסען געפאדערט וויר, ער אבער אין
 פאלגע דעם לענגע זינער פאמיליע ניכט מעהר
 דא שויע בעזוכען קאניג. דא קאבע געסט-קאנע-
 ליא האט דען בריעף דעם האנוועה מיטשעיאוס
 איבערזעהט ווא פאן גענאטהיגט וויר, דען בע-
 דערטווערטהען קאניג מיט זינעם געזעע אבזע-
 וועזען, דא ער ליט פארשייט פיער נימאזאל-
 קראסען אבארווירט האבען מיטע אונד פיר
 הייע אברעגעסן שאן זאמטליכע פלאצע אין
 דער לודאיקא-אקאדעמיע בעזעצט זינד.

* (רוסלאנד ברויכט געלד) פיעל-
 ליכט איז עס דער מאנגעל אין געלאיכער פולט,
 דעם ווי עס צו דאנקען האבען, דאס רוסלאנד איז
 דער בולגארישן פראגע ניכט שארפע אריבע-
 טרעטען איז; דען איך אין רוסלאנד איז גענע-
 ווארט; דער דלת שאפטשטיטער, אים יאהרע 1881
 האט עס אין בערלין אינע אליינע פאן 20 מיליאן-
 נון רובעל געגען אינע פערעזעטענע פאררעכטע
 אינע אקאדעמיע, גענווארטעט זינד דא פארשייטע
 ניכט באנדע צווישן דרייטשלאנד אונד רוסלאנד
 געלאקערט; זא דא דייטשען באקניעס ניכטס
 פאן רוסישען פאפערען וויסען וואלדען, עס וויר

נון אין פאריו דער פערנוך געמאכט געלד אויפצו-
 טרייבען, אונד דער דירעקטאר אינער רוסישען באנק,
 דער זאק, אונטער האנדעלט אין פאריו מיט צווייא
 באנקען איבער איין דאללעהען פאן 120 מיליאנען
 רובעלן אין גאר, דען ניערען בעריכטען צו פארגע
 זאלדען דא פאנאצען זאלכע בעדינגטע שטעל-
 לע, דאס אויס דעם אנטלעהען ניכטס ווערדען וויר,
 זא האבען וויר אינע אויס זא גראסער פרייענע-
 האפנונג; דען צום קריגערייען געהאיען פאר
 אללעס דרייא דינגע; געלד, געלד, אונד וויע-
 דער געלד:

* (נענען דא מיט סיגאנארשולע)
 עס איז הייער אין בודא-פעסט לייזער שאן איין
 זעהר אלטעס איבנה, דאס פיעלע היידעטיג יוד-
 שער קינדער דא הייער בעזשעהענדע מיטסיגאנאר-
 שולע בעזוכען. דא יודישען גלעזער, וועלכע דען
 געוועזענליכען צויעק דער מיטסיגאנארע גאר ניכט
 גענו קענען; זענען רעכט געגען איהרע קינדער
 אין דא מיטסיגאנאר-שולע אונד צוואר אויס צווייא
 גרינדען; ערשטענס ווייל מאן דארט קיין שול-געלד
 צו צאהלען ברויכט; צווייטענס אבער, דא אין דער
 מיטסיגאנאר-שולע מעהר העכערע איש אונטער-
 ריכטעט וויר, אלס אין דען היינטיגן יודיש-קאני-
 פערטיגעלען שולען, ווא דא קינדער ניכט אינ-
 מאל דאס היידעטיג-קענען אים בעזוכען ערלע-
 נען! — יעטצט האט דער פארשטאנד אללען ראב-
 ביגען אינד פערדיגען, דען אויפראג ערטהילט,
 דאס פאלק אין איהרע אפגעטריבען פארטראגען
 געגען דא געפאהר צו ווארענען, דא דען זינגען קי-
 דערן הויך דען בעזוכער דער מיטסיגאנאר-שולע ער-
 וואסען קאניג. דאס איז אללענפאלט רעכט
 היבש, וויר גלויבען יעדאך ניכט, דאס דיעזע מאה-
 נונגען פיעל ניטצען ווערען, דא הייבט יודישע רע-
 ליגאנס-געטירע צו בודא-פעסט, דא פיר יעדען
 לאבערליכען לוקסוס געלד אין הלעגע אונד פילע
 האט וואלדען אויך פיר אינע געגענע אנטאהל
 פאן יודיש-קאנפעסאנעלען קינדער-שולען זא-
 נען, ווא דא אויבערמיטעלען קינדער גראמיס
 אויפגאמע פירען אונד אינעם גרינדליכען העב-
 עראישען אונטערריכטעם טהיילהאפטע ווערען,
 אין דיעזע אללע וויר געוויס ניטמאכט זיין קינד
 אין דא מיטסיגאנאר-שולע שיקען, ניכט מיט פיע-
 דנטיג אונד מאהונגען קאניג, דאס איבעל אבגע-
 האלפען ווערדען, זאנדרען הויך אינע ערשטיגע-
 ליכע טהאט, מיט דיען דורכפירדיג דא פעסטער
 זידאעליטישע רעליגיאנס-געמיינדע קינען אויגע-
 בליק צענערן זאלטען, ווען זא אנדערס איהרע
 פפליכט אלס גראנגעמיטע געוויסענעהאפט ער-
 פיללען וויל!

* (איינע באהערראשע נונג) פאר-

געשען ווארדע דא פעסט-מארשאנס-פעסטער-
 אינענבאהן דעם אללגעמינען פערקעהרע איבער-
 געבען, טאנס ציפאר לאנגע אין פענעשער ערשט.
 טע צוג אן, בעגרייט פאן מעהרערען טויענערן אונד
 פאן דען אנוועזענען דאסען בעקראנצא, אין הונ-
 דערט צוויי וואנען פוהרען דא אנקאמטענען
 נאסטע צור שאדט, ווא איז גראסעס באנקעטע
 שטאטשאנד.

* (דער פאטער דעם שטאטס-עק-
 רעטארס מאטלעקאוויטש) שטאטס-
 עקערטאר אלעקסאנדער מאטלעקאוויטש
 האט, ווא וויר צו אויזענעם גראסען בעדיוען
 ערפארדען, אינען שווערען שיקאזלס-שלאג ערליט-
 טען, זיין פאטער, דער פענזאריטע ריכטער אינאין
 מאטלעקאוויטש, איז געשטריקן נאך לאנד-
 געס שטערצליכען לייזען אים, 74 לעבענסיאהרע
 פערשייערען, דער פערשטארבענע, איין ערדיעמאן
 פאם שימל ביז צור זאהלע, דער זינגען זאנע
 שטעטען איין ווירדיגעס פארבילד געוועזען, צאהלמע
 צו דעם בעקאנטסטען אונד מיטפארשיטעסטען
 געשטאלטען דער טהעיעזיעשאדט, אין וועלכען
 ער פיעלע יאהרצעהנטע הונדורך אנזאסען וואר,
 נאכדעם ער פיעל פאמיליע-אונטליק ערפאהרען —
 עס וואר איהם בעשיידען, זינע נאטען אינד מעה-
 רערע האפנונגען-פאללע קינדער צו פערלייערען —
 ווא עס איהם פריגאנט, איז זינגען ליעבלינג, דעם
 שטאטס-עקערטאר מאטלעקאוויטש, האהע פריי-
 דע צו ערלעבען, דאס לייבענבענאנגען דעם פער-
 שארבענען פאנד אס, 25 דיענעס, נאכמיטאגס
 4 אוהר פאם טרויערהייע קאנינגסאסטע 47 אויב,
 וועלכעם ער מעהר אלס 30 יאהרע הונדורך בע-
 וואהנטע שטאטע.

* (דער פערוואשינע הויפט-
 טרעפער) יונסטענס טהיילען וויר מיט, דאס
 פאן בערוישע געצענגען לאזען דא טרעפער נאך
 ניכט בעהאבען ווארדען, דארוועג איז אין
 הויפט-טרעפער פאן 20,000 גולדען אינעם פאר-
 לאזעם, הערבויער וויר אינעם היינטיגן מא-
 בלאטטע געשריבען; דיעזער הויפט-טרעפער
 ווירד איין נעמאלס בעהאבען ווערדען אונד דא
 שאדט קאניג גאנין רעהג דאס געלד צו אריבער
 אינעם נוסען צוועק פערווענדען, דא 20,000 גולדען
 קאניג איז דעם גרינדע פאן נעמאנעם בעהעבען
 ווערדען ווייל דאס בעטרעפערנע לאן אויך וועל-
 כעס דער געוויס ענטפיעל ניכט פארהאנען איז,
 צו ענדע דער פריגענע יאהרע (זיט יענער צייט
 דארט דער אויבערהאבענע הויפט-טרעפער) בע-
 גענוטעטען אין אים שטאטרהייע דעם אינסטיגען
 פוסטער אבער-פריגענע יאטע ליקאדאר דא ער-
 טענעביללע דער מיר מיטטהיילע, דא ער

דעס, אונד איך קאנען דאן רעהג ווייטער דען שווערען
 לעבען ווא עס מין פאטער געשאן,

„דא דארפסט זיך ניכט וואוינען, הערשאנן, דאס
 מאו אינען אכטעהענאריגען ברישען מיט אינעם פיעל-
 ליכט פיערצעהן זאלער פיענעהענאריגען מארכען פעהר-
 טען וואלדען, זענען דען ווערדען אין פאלקן האגע בע-
 הארדליכע בעויליגלעך, נון נאך דעם אלטבילישען ציע-
 מאניעל געשלאסען, דא בעהאדען סוסטען דען דאמאלס
 בעזשעהערען אינשטאנקערען געועפען געשאט, פיעלע
 דען דער ווען ניכט געשאפטען אונד זא קאס עס, דאס
 דיעזע „הען ערלויבניס“ צור רענעל ווארדען, אינס-
 בעהאדען דא פראקטען עס פיר ונדהאפט האלטען,
 אינען זינגען מאנן, דער דאס אכטעהענע לעבענסיאהר
 איבערשריטען, אונטערווייט צו לאסען.“

הערטאגן נאב זיין ערשטויען הויך אין קאפ-
 שיטען צו ערקענען, ווארענדע דער געזעהלער פאקטור-
 און מייער געמיטשעסאונג קאם דיעזער אנשראן
 מיר זעהר אונגעלעך, נון זעהר איך זאנעס געוואונס וואר,
 מייער מוסטער אין אללען ששקען צו געהאיקען, מוסטע
 איך מיט אללער ענטפיערעהיים איהרען וואונט אבליהען.
 בעשריטע פאן דען ביטשען מינע מוסטער, דא ווא קיין
 מענש אויף דיעזען איין מייער וועלע צו דענען פערשאנד,
 איהר איך גינדע מייער זינגענע ווען צו געשעהן, פיהלע
 איך מיך ניכט שאנדע נענון איהר דא פאלשע מינעס
 הערצענס צו פערשווינען, נון ווא פאר איהר היינטיגען
 אינד באט דא אים פערנעבלע דאס, דאס איך דען גע-
 דאנקען געהענט, דא צו פערלאסען!
 (פארמעצען פאלט)

כריסטין סעהר אלס מין לעבען, מעהר אלס מינע
 מוסטער לעבען!

„ווא ביטער זאלטע דא ענטשייטונג זיין, אלס
 איך אפשוילען מיט האקלאפענדיגע הייערען מינע פלאנע
 ענטהילטע, אום אוהרע האנד אונד איהר העין וואר, דאס
 לוסטיגע געלאכער אינעם אויסגעלאסענען מארכענס
 שאלטע מיר אלס האהנישע אנהאטען ענטפונען, דא ער-
 קלארעט דאס ווי עס נאר צו קאמיש פונד, אן
 דער זיטע אינעם פאלנישען ווענע-ונען אלס ווייב צו
 ווארדען, ווא האפטען מיך, מייער ניטע אינד פריינליכ-
 קייט ווענען וואהל געאכטעט — אבער ניע געלעכט, ניע
 ליעבען קאנען! איך זאלע ניכט זא נאריש קאנען זא
 קיין זיין, דאס פערלאסען נאך איהרע האנד צו הענען
 דא פיעל צו ניש ווא פיר אינען „ווען“, דאן פלאג
 דא ווא אויסגעלאסענען הייערען אויס, דא שובע צו
 איהרעם פאטער, איהן פאן מינעם בענעהר צו אויסערייב-
 טען, דיעזער פראם בלייך אונד פאר ערענען צושטערנד
 הערין אונד ערפראש מיר יעדען פענערען בעזוך, — אויס
 אללען מינען וויסענען געשריצט, שלך איך בעשריט,
 פענערעטע, דאס הויז.“

„א, וועלכען אבער ערשאפענע מיר מינע מוסטער,
 דאס איהר פיר מיך צור נאטשען דא טאכטער אינעם בענע-
 טערען גלויבענסאסטען אנטערנען ווארען ווארע דער
 נון אינען איראם ווא איך, דער הייכע יודישע וויסען
 בעייטע אונד פאן אינע געאכטעטען אבקונטע ווא, פיר
 זיין קינד וועט, איך האפטע נון נאשהיג אינע וויללען,
 שלאס דא איהרע מיטטהיילונג, מין גליק ווא דאן בעריי-

געשייט! איך ווייס ניכט אב ווא, הערשאנן, עס יע גע-
 פיהלט האסט, וואס נוסה דער ערשטען יונדערלעכע בייד
 אינעם אכטעהענאריגען יונגלונ בעדייטעט.“

אין פערלייטענס לאכען צאג איבער הערשאנס
 אנטליטן, אבער צו זעהר געפעסטע פאן דער ערצהאלונג
 דעם פריינדעם בענאטווישעט ער דיעזע פראגע ניכט אונד
 ערוארד בענאן ווערען.

דאס בילד אפטיילייענס וואר אונד בליעב
 שטעטע אין מינעם הערצען אינד נאך פיעלעם נאכדענקען
 אונד לוסטשלאסענדיגען, הייפטע אין מיר דער ענטשלוס
 דאס היידעניסטע, וועלכע דער גלויבענסאונטערשיידע צוויי-
 שען אונס אויספעהרדעט, דארויך צו בעייטונען, דאס איך
 מיך ענטשלאס, מיט איהר נאך אעריקא צו ריינען, אום
 דארט אים לאנדע דער גלייכטיג, דאס קינען ערלויבאנס-
 געשייערע קענען, אין איהרעם בעוויסען בלייך צו ווער-
 דען. . . . און טאכטע אינד פעריבלענעטע איז אויס וונגע
 געמיטש! — איך נאהם דא קאקטעטעריע אפטיילענס פיר
 אויפריכטע צייכען דער צייטונג, איך גלויבע אן מינע
 ליעבע צו זעהר, אלס דאס איך דא אהנע עווערעדיגען פאן
 אפטיילען וויסע מיר האפטע פארשטעללען קאנען, איך
 פערטווענען אין דעם שולמיטער דען מאנד דעם בילדונג,
 דער ערטהאנען איבער יעדעם פארוארטליען אונס נענען ווי-
 נען פאטערליכען זענען ערטהיילען ווירדען, איך דאכטע אין
 איהרעם בעוויסען געשטעצט צו זיין פאר אללען שמוצען
 אונד זאנען דעם לעבענס, מינע פרייע מוסטער, דא ניע
 דא איינוויליגונג צו שילעטונג דיעזעם העעבענדעם ער-
 טהיילע האפטע וואללעט איך פערלאסען, ווייל איך אינע

איהנן אלען פאן הערצען ווינטע" - דעם פער-
נערען עמפאניס דער קאניג פאלגענדע דעפואציא-
ניע: דאס פארמיאטס קאמפער. דאס אוניווערזיטאט
דאס אוואקאטענ-קאמפער אונד דאס לאנדווירטה-
שאפטליכען פערמיאניע.

דער דעפואציאן דער יידישן געמיינדען זיע-
בענברונענס, געפיהרט פאן העררן מאטעל הארץ-
וויטץ, ערווערטעט זיינע מאפעטאט:

"דאס בעצוייגט מייער אנהאלטליכקייט פאן
זיינע אללע מיניע אונטערשאהנען אהנע אינטער-
שיעד דער רעליגיאן איז מיר אנגענוהם אונד דא-
רום עמפאניע און גערנע אויך איהרע הלויגונג,
איהרע און איבערזיגט בון דאס איהרע גלויבענס-
געפאסטען דורך טרויע, פארמיאטס אונד גע-
נעלישאפטליכע טייערען דאס אכטיג איהרע
מיטברונע אידערע קאנפעססיאנען אונד דען קא-
נגליכען שטיץ וך אויך פעניגער זוכערן ווערדען." -
בייא דיעזער געלעגענהייט אייסערטע זיינע מינים-
מאט אויך, דאס דער קרווענבורגער נייע עמפפאל
(דער שאטטסקווא-געמיינדע) זעהר שפאן זיא.

אם 24 פארמיטאטע עטהילטע דער קאניג
אללעניגען און דאריבער אונד נאכמיטאטס בעני-
טיגע ער דאס אוניווערזיטאט אונד דאס מאריא
וואלדערע-וואזענהייט אייניגע מינוטען נאך 4 איהר
ערשינע דער מינארך אויף דער שעפטאטע,
וואן ער אהן פאלקשפטע און אייגענשיץ נאהם אונד
און דען פערשידענען פאלקגעשעפטליכען געפאל-
לע פאנר. אים 6 איהר ווארדען איינע האפטאפעל
אבערהארטען אונד אים 9 איהר ערפאלגעט דאס אב-
רייזע נאך בורא-פעסט.

פערשידענע ניואנהייטען.

אן דאס געעהרטען לעזער! עס איז אינ-
זיגע אים ניכט, אונזערע פיינאס-אנגעלעגענהייטען אפפענט-
ליך צו פופפענען, דיעסאל האלטען וויר עס זיך פיר
אונזערע פיליט, דיעסבענדיק איינע אויסנאמען צו
מאכען, אים אונס פאר אונזערען געשאפטען אכאנגענטען
אונד לעזערן צו ענטשולדיגען, פאר 6 וואכען וואיר-
דע אונזער 18-איהרער זאקן, לרויט עהרענטייל, בעאט-
טער דער, אסיקוראציאן גענעראל" פאן איינער זאן העס-
טיגען מיטוס-קראנקהייט בעפאללען, אים דאס נאההאט-
פעסטען אונד פראפעסאדערן פיר זיינע ווערער.
געווענען קיינע האפטונג האטען, וואהרענדר דיעזער נאנצען
צייט מוסטען וויר פאן אונד נאכט, אים קראנקעלאנגע דעם
טהייערן קהדעס וואכען, זאן דאס וויר אונזערע קראפט אינ-
פאנדל דעם בלאטעס ווערדען קאנגעטען, אבולדן הערר לען.
פאלד פריינד פיר דאס דראקאצאן אונד בעלשאפטע וויר
פאלליטעסע בעטהאן, זאן מוסטען וויר דאן אים נישטע ענט-
שולדיגען בעטשען, וואן נאנענטליך דער נראפטע טהיל

דער צאהליך אייגענעליכענען אנפאנען אונבענאטווארעטע
געבליבען.

וואס אללע איצטע ניכט פערטאפטען, דאס פראט
דער אללעשאפטע און ווערע אונטערלויבען נאדער, נליד נאך
ראש השנה פראט איינע ווענענליכע בעסטערונג איין; דער
היסטאשע פאפער אים מייערן טהייערן זאקן בענן, בעסער
היינט אייגענעליכענען, וויר עס ה' סבירן!
אונד זאן ווערדען וויר פאן נון אב ווערער אונזערע
נאנצע קראפט דער, נייען יידישען פעסטער צייטונג ווערען,
אום אום פערמיאניע מיט אונזערע הייסטסיטאטישער, העררן
לעפאלד פריינד, דאס בלאטע אויף דאס האפטע
שוטפע דער פאלקשאפטענדיג וויינען! וויר ווינען
נאך אללען זיינען: ה'תתמ"ג ונשר ה'תתמ"ג אונד ה'!

מ. עהרענשטייל רעדאקטער דער
"נייען יידישען פעסטער צייטונג."

* (דער קאניג אין בורא-פעסט.)
זיינע מיניעס איז געשטערן פיהר און דער לאנ-
דעס הייסטשטארט אנגעלאנגען, וואן איינע רייזע
פעסטליכע טאנע זיינער ווארטונג. - פאר אללעם
דאס 50-איהרע זיבליעאום דעם נאציאנאל-טהאט.
טערס, וועלכעס דאס ערהאלטונג אונד פולטע דעם
נאציאנאלען נייטעס אנגעשערניכט האט און איינער
צייט, וואן דער ניכט עהרר אונטערדריקט אים
ערמיטערט ווארדען, זאנא דא פיערל בע ענט-
הילג, דעם דעאק-מאנומענטע, וועלכעס דאס
דאנקבארע נאציאן דעם מאנע עררובעט האט,
דער אללעס פיר זיין פאטערלאנד אונד נכט פיר
זיך ועלכעס צו עררובען בעטהט וואר. - פראנץ
דע אקס הענקאל זאן דער נאנעלע פערקני-
דע, וואו ווייזע, וואו דעל דער מאן וואר, דער זיין
פאלק מיט זיינען נון זאן זעהר געלעבענען קאנצע
אויסגעהאטע האט; דער און אללע פראנצען פיר דען
ליבער-אליסיס געשפראכען, אונד דער אויך פיר דאס
העכטע דער זייען מאנהאפט נעקאפט אונד גע-
זיגט האט, ענדליך ערפאלט דאס עראפטע דעם
רייכטאמעס, מיט אלל דער פראכט, דאס בייא דיעזעס
פאלטישען עראניטעס אביבן איז וויר אינ-
גארנס העררשער דאס אים איהן פערזאמטעלען
לאנדעס. פאטער בענדיקסן אונד זאן מיט דער אים-
נאכע בעקאנטע מאכען וועלכען איהרער ווארעט.
נאכע נאכט, דאס אונד דער פרייערען ערהאלטע
ווערדע אונד דאס אים זייען דעם פרייהאנענען רייכט-
טאנען זענענענדיגע פרייכע פראנצען זאנען.

* (צוים 40-איהרען רעגירענדיג.)
יובילעאום) זיינער מאפעטאט דעם קאניגעס
וואלדען דאס זאמטליכען און ווערן וואהנענען ווערן
אין ברייבערעס זיינען איהרער טרויע אונד היל-
דיגע עררובעט, אונד צוואר זאלל דעם און איינער
נראכט נייע סנאטאנע בעשעפטיגען, דאס פאן אינ-
נען אונד אויסען זיך זאן דארשטעלען זאלל, וואו

זא דעם הולדשאללען פאנארפען, דער זאן אים
זיינע נאדער אונד הולד איבער דאס בעקענער דעם
ווענעמוהם ליכטען ליען, ווירד אינען געשטערן
דאס דאס צו דיעזעס ציעקע ערנאנטע קאמפיע
זיינע גרעסע זייטונג אבערהאלטען, דעם לער זיך
האפטען, דאס איז בייא ערשטעהנען ווירד, דער דער
עכטערייכישען הויפט, אונד ערווערנע-שארט
ציר ציערדע גערייכען ווירד, וויר פניען נור דען איי-
נען וואו,ש ה'נצו, דאס דיעזעס נאכטערהויט שמעטס
מיט אנדאכטיגען בעטערן געפולט זיא, דאס ווען
אלטען טראדיציאנען - געטרויע בלייבען, וואו זא
זיינער מאפעטאט - נאך זיינער און טיטרא נעמאט.
נען אייסערונג - זאן וואלדענעפאללען זנד.

* (דאס עהרע דעם קאניגס מילאן.)
איים לאנגאן ווירד פאלגענדיגע געמעלדעט: נאכ-
רוכטען אום בעלגראד מעלדען, דאס אללע פער-
זוכע דער בעפריינדעטען מאכטע, איינע דיערדע
פערזאנענע צווישען דעם קאניג מילאן אונד
דער קאניג נאטאליע הערביצופהרען פער-
געברוך ווארען, דאס קאניגליכע פאאר האבע און
דעפויטיוועס אראנשעמעט געטראפטען, וועל-
כעס פאקטיש איינער טיענענע אויף איהרע הוינס
גלייכעמאס.

* (ערצהערצאג אלברעכט אין
רום א' ניע.) היינט ווירד אים בוקארעסט מעלע-
נראפערט: ערצהערצאג אלברעכט איז און
סינאט אייגענעראפטען, דער קאניג עמפפינג דעם
זעלבן און פערדעאל דאס קאניגן בעניטישע איהן
אין סינאט, דאס העררשאפטען גענאבען זיך אים
קאניגליכע שלאס פערלעש וואן איינע עהר-קאמ-
פאניע דאס עהרענענדיגען ליכטעטע אונד דאס
מיליטאר-קאפאללע דאס ענטטרייכישע פאלקס-
הומע שפילטע.

* (דאס מיניסטער-יובילעאום
בייסמארקס.) איז און אללער שטיללע געפי-
ערט ווארדען, דער הייסטע קאנזער ענטטענעטע
דע פרייע ווילדעלס ציר בעניטישע קאניג.
לערס, דער זייט פנפציג יאהרען איהם אונד זיינעס
לאנדע זאן ווענענליך געווענען, דער דען גלאקלי-
כען זיינע איבער פראנקרייך ערווענען אונד דאס איי-
הייט רייטשלאנדע צו שטאנדע געבראכט האט. -
איינע קאסטבארע וואונג מיט דעם בולדעטע קא-
זער ווילדעלעס אונד איינע קונסטפאללע ראזע אים
איינען איבער-בראכטע פרייען ווילדעלעס פאן גרויזען
קאנזער דעם גרויזען מיניסטער.

* (דאס בורא-פעסטער שטודענ-
טען אין קראקא.) איינער דען אונטאר, דאס
ציר הערביכע דער דארשטען אונד פרייע אללינג
קראקא געווען זינע, בעפרייען זיך פניע אויבער-
זאמטע-הארע, דיעזעלבען האבען דער פאלטישען

פאלליעטאן.

איינע פראנער געשיכטע.

(גענען דען רוסטען אנט-פעטישטאט.)
- ערצהאלט פאן בערנהארד אויערסאן, -
(2. ע. פארעמעצונג.)

"איינעס טאנע האטען איהן ווינלאן טרונקענער אר-
בייער, דעם מייען מוסטער דעס האלב דא פערדרייכונג
דעם פערלאנגטען בראנטוויי-נלאוטע פערזוינעטע, שרייט
בענאנען: ער דראפט אללעס אים לאדען צו צערשלאנען,
אונד דער לארס שטאפט מייען ארטען פאטער פאן זיינען
ביכער אויף, ער איינע און דען לאדען, אום רוהע זייען
שפאפטען, אים שלונג אין פאלטענע פייטשלאג דעם טרו-
קענבאלדעס און דאס ברוסט דעם פאטערס, דיעזען ניערע,
אין בלוטשטיאם קוואל אים זיינעס מינדע אונד דאס
פאלע דיעזעס שלאנגע וואר איינע לא נור אהרע גרע
קראנקהייט, ביז ענדליך דער פאר איהן פאן זיינען לידען
עילאטע."

"און בלייבע איינע פאטערלאזע וואזע צוריק אונד
מייען ערלע מוסטער קאנצע נור און איהרע נאכטענע-
גענעהייט דאס שטאקע פניען, וועלכע זיא נאך איינעס
זאן הארטען שוקאלס-שלאנע איינערעס עהרעליש, אללע
איהרע ליבע אונד צארטייליקע פערזוינעס אים אויף מיר,
איהר איינזענע קניג, איהרע האפטונג אים איינזענע
שפאפטען, דער בראנטוויי-אייטשאק, דער דאס אוואכע דער
פארמונג מייעס פאטערס נעווארדען, וואר איהר פערלידעס
ווארדען, זיא פערקריפטע דאס נעשאפט אונד זוכטע זאן נוס
עס זיינע אונד פאן מילדערציגען אנפערווארטען אונטער-

שפאפטען אונד רעכען צו פרוכטען, און וואר זענענען
יאהרע אלט נעווארדען אונד מאכטע איינעס טאנעס אים
וואלדע דאס בעקאנטשאפט דעם פארש-שולייטענעס, דער
דאקט, "באטאניקען" זיינע ער לוד מיר איהן, איהן צו בע-
זוכען, אונד איינע פאלע מייער בעזוכע וואר עס, דאס ער
מיר דען לעטצען אונטערריכט און לעזען אונד שרייבען ער-
טהיילטען, און קאנצע נור פערשפאלען דען אונטערריכט
עמפאניען, דא דא ערווערונג דעם פראנצען וויסענעס
בייא איינען פראנס-גלויביגען גלויביגען, גענאכטען פער-
פאנט וואר, באלד קאנצע און געלייבט לעזען, אונד איהן
נייער הייסטעל, איינע נייע וועלט איינזענען זיך מיר, אלס
און אהנע איווארד, דא קליינע כנוליאטעק דעם לער-
רעיס ניכט לאו, פערלעטער ניטישע פערשלאנג, צום דאנקע
דאפיר האטען און מייענע לעהרער אונד זיינעס וואונדער-
באר ניטשפאללען אונד רייזענען פאכטעריכען אונטערריכט
אים העברעאיש, אונד יידיש-יידיש לעזען, אונד שרייבען
ערטהיילט, דאבייא אונד עס מיר, דעם אלס געלעהרע אונ-
געשפויטען בורשען, פיר איהן זיינענע ענטפער, קיינער
מייער גלויבענס, גענאכטען, אונטערריכט און דען אנפאנען
דעם יידישען וויסענעס צו ערטהיילען."
"מין זעלבסט-ביוואוסטיון האב זיך ניכט ווענען, ווייל
אין דאוורן אין דען שפאנער גענעטצע ווארדען, מייער
נוטען מוסטער זיא אנשאפטונג דער טאהנסטען לעבענע-
בערשונגעס צו ערלייכערן, אבער מיט דעם אנוואכען
מייער ניטשעס, קראפטע שילטע און אויך דאס וועקעלייט,
אין וועלכער און שרייער נעלעכט אונד ריא נאך דען ניס-
טיגען הויפטאונג מייער גלויבענסגענאכטען אונטערריכטע.
דער צווישענשאלט דעם וויסענעס אונד דעם גלויבענע טאנעס

לייטנאנטס און נאָטהווענדִגִּי דאָס איינציג־וויכטיג־וואָרדע בענגאָנגען. דאָס נעמט־דען אָן דער פּראָג־צאָושען גרענצע זינד לעבאַהאַט עררענט. דען לעצטען נאָכריכטען צופאַלענע שיינען דאָס שישטע פּאָן דייטשען צאָלל־וואָכטערן אָבער־ערט וואָר־דען צו זײַן. דאָס איז אײַן נייע דייטש־פּראָג־צאָושער שטייט.

סאַפּהיא, 25. סעפטעמבער. אײַן איינער פּערזאָנלעך פּאָן עטוואַ 300 פּערזאָנען ערקלאָר־טע סאַמבול־אָו. דאָס דאָס נאַכטע נאַצי־נאַל־פּערזאָנלעך אײַנער זעהר שווערען פּער־אַלמאָסטען צוזאַמען־טרעטען ווערדען. ער האָט פּאַר דאָס שאַדט סאַפּהיא ווערדע דעפּוטירטע זאָל־לען וועלכע דאָס איינציג פּאַרזאָישע פּאַליטיק־דער הענעוונג פּערזאָנלעך ווערדען. דען דיעזע פּאַ־ליטיק קאַמפּעט זײַט צוויי יאָרען געגען דאָס פּינעד בולגאַרענע. דאָס רעדע פּאַר בייפּאַל. דאָס מענגע צערשטויטע זיך אָהנע צווישען־פּאַל. דאָס אָנהאַנג גער צאַנקאָוים אונד קאַראַוועל־אײַם שיינען זיך נאָך אימער דער וואָלד ענטהאַלטען צו וואָללען. דאָס פּאַרזאָיאָנער ראַדאַלאַוואָוים האַנענען וואָללען דען קאַמפּי. ערײַך אָהנע לעבאַהאַטע אײַנצאַן אײַנפּיהמען.

נעשעפט־סבֿעריכט.

פּעסטער נעטרידע. אונד פּאַדוקטען־נעשעפט. אַם היינען פּלאַטען בענגאָנגען דאָס נעשאַט אײַן פּאַלנע דער דייטשען פּיערעטאָנע עיסט מיט־שוואַך. אָן דיעזעס ערסטען נעשאַט־טאָנע וואָר אײַן זאַסטרעכען נעטרידע אונד פּאַדוקטען אינע לעבאַהאַטע בענגאָנגען.

ווייצען. עס וואָרדען 130,000 סעטערענענער פּער־קויפּט. דאָס פּינעד זינד אײַם דער „פּרוכט. אונד מעהל־זײַז סאַבעלע” ערשטליך.

קאַרן. דאָס נעשאַט וואָר נוט. מיטטעל־וואַא־רע פּאַן 5 נולדען 20 קרײַ בײַ 5 נולדען 40 קרײַ. פּרימא פּאַן 5 נולדען 50 קרײַ בײַ 5 נולדען 75 קרײַ. אַזאַטען 8,000 סעטערענענער.

נערסטע. דאָס קויפּט וואָר נוט. פּאַן בען צאַהלען שישט־וואַאָר פּאַן 4 נולדען 90 קרײַ בײַ 5 נולדען 10 קרײַ. באַהע־וואַאָר פּאַן 5 נולדען 25 קרײַ בײַ 5 נולדען 45 קרײַ. קו־רײַ. דאָס נעשאַט וואָר פּליאַט. עס וואָר־דען 12,000 סעטערענענער פּאַן 5 נולדען 75 קרײַ. בײַ 5 נולדען 85 קרײַ פּערקויפּט.

האַפּע. בײַא שוואַכע אײַנענאַס וואָרדען 6000 סעטערענענער אײַנענאַס. אײַנענאַס־נעטרידע וואָרדע פּאַן 4 נולדען 30 קרײַ בײַ 60 קרײַ. סעקאַנ־טיל־האַפּע פּאַן 4 נולדען 90 קרײַ בײַ 5 נולדען 10 קרײַ. מיטטעל פּאַן 5 נולדען 05 קרײַ בײַ 5 נולדען 10 קרײַ. בעזאַהאַט.

רעפּס. עס וואָרדען 600 סעטערענענער קאַהל־רעפּס צו 11 נולדען 40 קרײַ פּערקויפּט. באַזאַטע מיט נעיד צו 10 נולדען 10 קרײַ בײַ 65 קרײַ.

רעפּס־קײַ. צו 5 נולדען 25 קרײַ. קײַסעל. דאָס אַנלעגטען קלינען פּאַסטען וואָרדען פּאַן 33 בײַ 35 נולדען פּערקויפּט.

קײַ	פּערקויפּט	קײַ	פּערקויפּט
130	75	100	—
136	—	5	94
138	—	5	86
168	—	9	94
168	—	9	94
122	25	10	29
122	—	10	25
123	50	61	45
129	75	111	25
17	25	—	—
178	50	—	—
48	—	—	—
116	50	—	—
21	20	100	40
26	—	10	10
19	75	112	60
48	50	81	25
47	75	150	—
20	50	104	25
61	—	104	25
24	—	104	25
60	50	104	25
33	—	104	25
137	—	100	—
69	75	30	50
41	25	—	—
48	75	101	50
16	60	—	—
11	75	102	75

20,000 נולדען פּערלאָרען האַבען. אײַנערס ער הײַנצ־פּינעט. עס וואָרדע אײַם ניכט זאָ זעהר אײַם דאָס נעלר צו טהײַן. אָבער ווען „ווינע אלטע” רײַעס האַרמ־ניכט עס אײַנען רײַענע־שפּעקטאַקעל. הענן „פּריאַ קלאַראַ” אײַם גאַר קריטיש אײַן נעלדוואַכען. צימאַל ווען עס זיך אײַם 20,000 נולדען האַנדעלט. ראַטטע־ביללער ער צאַהלעט נוט. ער האַלטעט דאָס לען אײַן דאָס מאַשע אײַנעס לײַוואַנד־זאַמט־קאַסעס צו זיך געשטעקט. וואָ עס אײַנעט טאַנע פּערבלעב. בײַ ער (וואָ ער זיך עראַנגערע) נאַכגעוועהען האַבען ווערדע אַב דאַסזעלבע ניכט פּאַן געצאַנען זײַן. אינעווישען מאַס דער זאַמט־טראַק אַממט דעם לאָזע אײַן דאָס „גראַסע וואַשע” אונד מאַן קאַנן זיך רענגען. וואָ דאָס לאַזן נאָך דער „וואַשע” אײַסאַז. עס וואָר פּיר אײַמער פּערלאָרען. פּריאַ ראַטטע־ביללעך אײַם פּאַר נטוואַ צוויי יאָרען געשטאַבטען. אײַן גלײַכע ניכט. דאָס זײַן יעמאַלס פּאַן דעם „פּערזאָישע” דײַטש־טרעפּערען עטוואַס נעטרידע האַט אײַם הייַטע קאַן אײַן וואָלד דאָס טײַאָ געשטאַבטען געהײַנט דעם אײַנענאַס־גענען הייַט־טרעפּערען פּערזאָישע. עס דאָס מאַקאַל דער געשטעטע אײַם פּאַלענעדען. עס אײַם ניכט נוט. לאָזע אײַן דאָס וואַשע צו געבען. צו־מאַל ווען אײַן הייַט־טרעפּערען ראַדורף געפּאַל־לען אײַם.

ווען דעם יום הכּפּוּרִים ערשײַט דאָס נאַכ־טע בלאַט ערסט פּרייטאָנג.

טעלעגראַפֿישע נעשעפט־רעפּערען.

קלוויע נובּורג. 25. סעפטעמבער. אײַן גראַסען גרופּען לײַטע דאָס בעפּאַלקערונג דאָס אײַן אללען שטראַסענעקען אַנגעשלאַגענע קונדמאַכונג דעם בײַנער־מיטטערס. וואָנאַך זײַנע מאַיעסטאַט דער קאַניג געלענענטליך דער אַברײַזע זיך אײַן פּאַלענע־דען וואַרטען אײַסערטען. אײַך דאַנקען דאַנקע דער שטאַט פּיר דעם מיר בערישטען שאַען. אײַן אונד הערצליכען עמפּאַנגען. אײַך דאַנקען — שטאַט־הײַטמאַן דע אַק ערזעלעט אײַנע ווערטהפּאַללע אײַן בריליאַנטען געפּאַסטע ברוסט־נאַדעל. דער בען זײַטער וועם באַנפּפּ. פּאַראַס ווערד דען פּאַלמאַט מיט אײַנער געדענק־טאַפּעל בעזעכען. וועל אײַן לײַטעס נעבירדע זײַנע מאַיעסטאַט גענוענאַר־טע ונד קאַזער פּראָג. אײַן אײַנענאַס וואַנעט. דאָס פּאַלקע־פּעכט ערנאַב אײַן 1800 נולדען צום בעסטען דעם פּאַנדע דער טײַטש־מיטטען־אַנשטאַלט.

פּאַריז. 25. סעפטעמבער. אײַם עפּיפּי דער ווער געמלעדיעט. אײַן ראַנאַנער־לייטנאַנט דער גאַרנאַן גענוילע וועלכער דאָס ראַן צו ער יאָר געלאַדען וואָר. קאַם נאַהע אײַן דער הייַטען גרענצע מיט זײַנעס טײַבער צו שטעהען. דאָס יאָר זאָלמט געראַדע בענגענען. אײַם פּאַס דייטשען געבויעט דרייאַ שישטע אָבער־ערט וואָרדען. דער טײַבער וואָרדע געטראַטעט. דעם לײַטנאַנט וואָרדע דער אַנענלעך צערשטעטערט. דאָס אַצטע ערקלאָר־טען. דאָס דאָס וואָרדען מיט קרײַענעוואַפּען בײַנע־באַכט וואָרדען. דאָס אַמפּיאַצײַן דעם פּוסטע דעם

פּרוכט־אונד מעהל־פּרייז־טאַבעללע.		פּרוכט־אונד מעהל־פּרייז־טאַבעללע.	
קײַ	פּערקויפּט	קײַ	פּערקויפּט
5.25	5.50	70	72
5.60	6.60	62	64
5.15	5.40	60	62
5.10	5.30	39	41
5.80	5.85	75	—
5.75	5.80	73	—
6.80	—	—	—
7.24	—	—	—
5.69	—	—	—
—	—	—	—
5.69	—	—	—
5.25	—	—	—
11.50	—	—	—
14.60	—	—	—
14.10	—	—	—
13.60	—	—	—
13.10	—	—	—
12.70	—	—	—
12.20	—	—	—
11.80	—	—	—
10.80	—	—	—
9.50	—	—	—
7.10	—	—	—
28.50	—	—	—
27.50	—	—	—
76	—	—	—
77	—	—	—
78	—	—	—
79	—	—	—
80	—	—	—
81	—	—	—
75	—	—	—
76	—	—	—
77	—	—	—
78	—	—	—
79	—	—	—
80	—	—	—
81	—	—	—
75	—	—	—
76	—	—	—
77	—	—	—
78	—	—	—
79	—	—	—
80	—	—	—
81	—	—	—